

Lena Lillnor
Djurskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 909, 076-122 89 09
lena.lillnor@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

DJURSKYDDSKONTROLL M.M. I STATLIG REGI SAMT INFÖRANDE AV ETT DJURSKYDDSKONTROLL- REGISTER

**Remisser från Kommunstyrelsen om dels promemoria och dels rapport från
Jordbruksdepartementet**

Förslag till beslut

Omedelbar justering

- 1 Som svar på remisserna föreslå kommunstyrelsen att tillstyrka förslagen i remisserna, dock med åberopande av vad som anförs i detta tjänsteutlåtande

Gunnar Söderholm

Margareta Widell

Sammanfattning

Miljöförvaltningen tillstyrker att djurskyddskontrollen överförs till länsstyrelserna under förutsättning att alla djurskyddstillsyn inklusive klagomålshanteringen förs över. Förvaltningen är dock starkt kritisk till en rad påståenden om den kommunala tillsynen i allmänhet som förvaltningen anser överdrivna och stundtals grundlösa. Dessutom anser förvaltningen att förslaget om att djurskyddskontrollen skall vara skattefinansierad med hänsyn till jordbrukets bristande bärkraft är grundlagsstridig.

Kommunstyrelsen har remitterat två remisser från Jordbruksdepartementet avseende djurskyddskontrollen för yttrande senast den 21 november 2007. Med anledning av att Jordbruksdepartementet i remissen "Rapport: Uppdrag avseende införande av ett djurskyddskontrollregister" angivit att synpunkter på rapporten bör lämnas med beaktande av de förslag som lämnas i departementspromemorian "Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi" behandlas båda remisserna i samma tjänsteutlåtande.

I promemorian "Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi" föreslås att kommunernas ansvar för offentlig djurskyddskontroll och tillståndsprövning enligt djurskyddslagen förs över

till länsstyrelserna. Vidare föreslås att även kommunernas ansvar för kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen överförs till länsstyrelserna.

I promemorian föreslås även att den offentliga kontrollen som länsstyrelserna ska utföra enligt djurskyddslagen (1988:534), livsmedelslagen (2006:804) och lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter ska bekostas av allmänna medel.

Ändringar i berörd lagstiftning föreslås träda i kraft 2009-01-01.

I Jordbruksdepartementets remiss av ”Rapport: Uppdrag avseende införande av ett djurskyddskontrollregister” redovisas Djurskyddsmyndighetens och Statens jordbruksverks förslag till utformning av ett centralt djurskyddskontrollregister. Rapporten omfattar även förslag till ett djurförbudsregister. Myndigheterna har även upprättat förslag till författningsregleringar som behövs för att införa registren.

Utredningen berör inte djurhållningen som hälsoskyddsfråga, dvs när olägenheter uppkommer för människor av bristande djurhållning. Det måste enligt förvaltningen klaras ut i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen (Dnr 304-3622/2007) har remitterat Jordbruksdepartementets remiss av promemorian ”Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi” samt (Dnr 304-3681/2007) Jordbruksdepartementets remiss av ”Rapport: Uppdrag avseende införande av ett djurskyddskontrollregister” till Miljö- och hälsoskyddsnämnden, för yttrande senast den 21 november 2007.

Promemorian finns att läsa i sin helhet på Jordbruksdepartementets hemsida under adressen:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/08/86/94/ae96ec2a.pdf>

I promemorian föreslås att kommunernas ansvar för den offentliga kontrollen av djurskydd samt kommunernas ansvar för att pröva tillstånd till yrkesmässig verksamhet med bl.a. sällskapsdjur ska flyttas över till länsstyrelserna. Överflyttningen innebär att kommunernas ansvar för djurskyddskontroll kommer att upphöra.

”Rapport: Uppdrag avseende införande av ett djurskyddskontrollregister” behandlar införande av två register för djurskyddskontrollen, dels ett centralt djurskyddskontrollregister och dels ett djurförbudsregister. Båda registren ska vara tillgängliga för alla kontrollmyndigheter.

Den 1 januari 2006 trädde EU’s gemensamma hygien- och kontrollförfordningar i kraft. Förfordningarna reglerar hela livsmedelskedjan från ”jord till bord”, vilket innebär att reglerna gäller för djurskydd, foder, livsmedel och växtskydd.

Vid inspektioner som utförts av EU-kommissionens Food and Veterinary Office (FVO) har framförts kritik mot Sveriges system med självstyrande kommuner. Systemet får till

följd att staten inte har full styrning över landet som helhet avseende kontroller för att garantera ett gott djurskydd och säkra livsmedel.

Förvaltningens synpunkter

"DJURSKYDDSKONTROLL M.M. I STATLIG REGI"

I Sverige finns för närvarande 290 kommuner som tillsammans med 21 länsstyrelser har ansvar för djurskyddskontrollen.

Med den nuvarande organisationen har det uppkommit svårigheter för staten att styra, samordna och följa upp att den offentliga djurskyddskontrollen fungerar likvärdigt i hela landet.

Under årens lopp har det genom ett antal utredningar m.m. visats att den offentliga djurskyddskontrollen, så som den är organiserad i dag, varierar avseende kvalitet mellan olika kommuner. De resurser som har avsatts för kontroll har i flera fall bedömts vara otillräckliga och avgifterna för kontrollen har varierat mycket mellan kommunerna. Vissa kommuner har haft resurser i form av utbildade handläggare medan andra visat på brister i detta avseende.

Djurskyddskontrollen är en liten verksamhet inom Stockholms stad. Det finns inga jordbruk med djur och ingen primär produktion av mat. Djurskyddskontrollen inskränks till sällskapsdjur och hästar m m. För Stockholms del bedömer förvaltningen att det är lämpligt att länsstyrelsen tar över djurskyddskontrollen.

Förvaltningen vill tydligt framhålla att den i utredningen framförda kritiken är för generell och delvis överdriven. Utredningen ser dock förstatligandet som en patentrösning för att åstadkomma bättre samordning och likvärdighet när det gäller tillsyn på miljöområdet. Förbättrad tillsyn måste tillskapas genom att kommunerna tillförsäkras tillräckliga resurser för att kunna utöva tillsynen och bättre samordning kan åstadkommas genom helt andra metoder, inte minst genom att de myndigheter som har ansvaret för tillsynsvägledning prioriterar denna verksamhet. Förvaltningen är starkt negativ till ett förstatligande av livsmedelstillsynen eller miljöbalkstillsynen. Det finns en lång rättstradition med lokala tillsynsmyndigheter och likabehandlingen säkerställs genom praxisbildning av överinstanser och tillsynsvägledning. Det finns ingenting som talar för att samordningen blir bättre av ett förstatligande. Dessutom tillskapas i sådana fall jättebyråkratier där möjligheterna till lokala hänsyn minskar. Kraven på förstatligande synes närmast vara ett utslag av den kritik som EU-kommissionen riktat mot det svenska systemet. I Europa har man en annan tradition och systemet med självstyrande kommuner enligt svensk modell är ovanligt. Det vore olyckligt om Sverige skulle anpassa sig till en centraleuropeisk modell av statlig styrning av kommunala verksamheter och skulle utgöra ett brott mot en snart sagt tusenårig rättstradition i Sverige.

För att få en fungerande djurskyddskontroll krävs framförallt att tillräckliga resurser avsätts. De resurser som för närvarande finns på länsstyrelserna är begränsade då flera nedskärningar har gjorts de senaste åren.

Erfarenheter i Stockholm visar att med nuvarande taxa och kontroll enligt Jordbruksverkets föreskrifter kan endast 0,5 årsarbetskrafter finansieras med avgifter. Övriga 2,5 årsarbetskrafter är skattefinansierade.

De grunder för en avgiftsfri tillsyn som anges i departementsstencilen strider mot likhetsprincipen i regeringsformen och kan inte godtas. Förvaltningen menar att det finns andra skäl som talar för en avgiftsfri tillsyn av denna näring. Förvaltningen anser av principiella skäl att tillsynen skall vara fullt ut avgiftsfinansierad. Om det är sant att svenska jordbruk ofta har dålig lönsamhet och därför inte skulle kunna klara en avgiftsfinansierad tillsyn så är det inget skäl för en skattefinansiering. Att gynna just en näringsgren framför andra branscher som också står under olika slag av tillsyn är inte lagligt och de olika jordbrukssubventionerna har inte ökat lönsamheten i näringen. Det lär inte ett förtäckt stöd genom skattefinansierad tillsyn heller göra.

Dessutom är det viktigt att avgifterna är riskbaserade så att verksamheter som kräver mer tillsyn också betalar mer. Det skapar ett ekonomiskt incitament för verksamhetsutövarna att förbättra verksamheten. Inom livsmedelskontrollen har denna förändring av taxsystemet i princip genomförts. Samma utveckling är på gång inom miljöbalks-tillsynen. Det ter sig under sådana förhållanden minst sagt märkligt att inom djurskyddskontrollen gå i precis motsatt riktning.

"RAPPORT: UPPDRAG AVSEENDE INFÖRANDE AV ETT DJURSKYDDSKONTROLLREGISTER"

Förvaltningen tillstyrker förslaget. Om Jordbruksverket inrättar ett centralt djurskyddskontrollregister underlättas troligen överflyttningen av djurskyddskontrollen till länsstyrelsen.

Rapporten visar på problem med sekretesskydd när de kommunala nämnderna ska ha tillgång till registren. Vid ett förstatligande utgör detta inget större problem.

Det är viktigt att klargöra hur uppdateringar av djurskyddskontrollregistret ska göras.

För införandet av ett djurförbudsregister anges att Jordbruksverket manuellt ska uppdatera registret.

KONSEKVENSER FÖR MILJÖFÖRVALTNINGEN OM FÖRSLAGET ANTAS

Miljöförvaltningens ansvar för djurskyddsarbetet kommer att upphöra.

Miljöförvaltningens kännedom om djurhållare kommer att minska.

Miljöförvaltningens möjligheter att påverka tillståndsgivning för djurhållning enligt djurskyddslagen kommer att minska.

Miljöförvaltningens arbete med djurfrågor som hälsoskyddsfråga enligt miljöbalken (MB) hanteras idag av djurskyddsinspektörer vid avdelningen för livsmedelskontroll. Arbetet omfattar klagomål på störande djurhållning såsom skällande hundar, lösspringande katter och djurlukt från lägenheter. Dessutom ingår tillståndsprövning av djurtillstånd enligt MB och lokala hälsoskyddsföreskrifter. Det omfattar tillstånd att hålla:

1. nötkreatur, häst, get, får och svin,
2. fjäderfä och pälsdjur som inte är sällskapsdjur och
3. orm.

Med utredningens förslag kommer detta arbete att finnas kvar på förvaltningen. Det är olyckligt. Djur som är innebär olägenheter för människor är ofta vanskötta djur. Djurskyddskontroll och hälsoskydd är därför nära förbundna med varandra. Förvaltningen anser att om länsstyrelserna tar över djurskyddskontrollen skall de också ta över hälsoskyddstillsynen av djurhållning. Det kräver att länsstyrelserna får samma möjlighet att besluta om hälsoskyddsföreskrifter rörande djurhållning som kommunerna har idag enligt 39 § Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Om klagomålshanteringen inte helt och hållet förs över till länsstyrelserna måste kommunens möjligheter att ta ut full kostnadstäckning av djurhållaren säkerställas. Det gäller även när en enskild person innehar djur som vållar olägenhet för andra människor.
Slut

Bilagor

Bilaga 1	Sammanfattning av "Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi"
Bilaga 2	"Rapport: Uppdrag avseende införande av ett djurskyddskontrollregister"